

Datum: 29/10/2016

Status	☐ Vertrouwelijk ☒ Finaal document ☐ Werkdocument
Document voor	De Algemene Vergadering, instellingsreview
Redacteur	Emma Moormann
RvB-lid	Marie Vanwingh
Probleemstelling	De KU Leuven heeft een visietekst over studieloopbaanbegeleiding geschreven (goedgekeurd op de Onderwijsraad van 23 juni). De huidige situatie lijkt hier echter (nog) niet altijd bij aan te sluiten. De begeleiding door zowel de faculteiten als centrale diensten lijkt 1) niet altijd te kunnen beantwoorden aan de verschillende vragen waar studenten mee zitten en 2) niet altijd de juiste studenten te bereiken.
Voorstel oplossing	De AV van de Studentenraad KU Leuven formuleert wat voor haar belangrijke aspecten en werkpunten zijn.
Voorstel beslissing	<p>(1) Een laagdrempelige en bekende monitораatswerking is belangrijk voor startende studenten: faculteiten moeten inzetten op gerichtecommunicatie.</p> <p>(2) De deadline voor vroege heroriëntering (15 november) dient ruim op voorhand bekend te zijn bij de studenten. Voor studenten die hier (misschien) gebruik van willen maken, moet studiekeuzebegeleiding worden voorzien.</p> <p>(3) De capaciteit en competentie van de facultaire studietrajectbegeleiding moet voldoende zijn om alle studenten aan de faculteit goed te kunnen helpen of doorverwijzen.</p> <p>(4) Ook niet-starters moeten in eerste instantie aan hun faculteit terecht kunnen voor leerprocesbegeleiding. Dit geldt in het bijzonder voor de studenten die in hun eerste jaar tussen de 30 en 50% CSE behaalden.</p> <p>(5) De organisatie van PAL-sessies door studenten en het aanbod van private bijlesinstituten mag faculteiten er niet toe aanzetten minder te investeren in goede studieloopbaanbegeleiding.</p> <p>(6) Alle KU Leuvenstudenten hebben recht op kwalitatiefhoogstaande studiekeuze- en leerprocesbegeleiding op hun eigen campus.</p> <p>(7) Het is zinvol om het online aanbod van de Dienst Studieadvies meer te promoten.</p> <p>(8) Studieloopbaanbegeleiding kan een instrument zijn om diversiteit te bevorderen. Daarbij kan gedacht worden aan extra begeleiding voor studenten met een functiebeperking, studenten met een migratieachtergrond, studenten van een ondergerepresenteerd gender en pioniersstudenten.</p>

Beslissing	<p>(1) Een laagdrempelige en bekende monitораatswerking is belangrijk voor startende studenten: faculteiten moeten inzetten op gerichtecomunicatie.</p> <p>(2) De deadline voor vroege heroriëntering (15 november) dient ruim op voorhand bekend te zijn bij de studenten, zonder dat dit studenten pusht om te heroriënteren. Voor studenten die hier (misschien) gebruik van willen maken, moet studiekeuzebegeleiding worden voorzien.</p> <p>(3) De capaciteit en competentie van de facultaire studietrajectbegeleiding moet voldoende zijn om alle studenten aan de faculteit goed te kunnen helpen of doorverwijzen.</p> <p>(4) Ook niet-starters moeten in eerste instantie aan hun faculteit terecht kunnen voor leerprocesbegeleiding. Dit geldt in het bijzonder voor de studenten die in hun eerste jaar tussen de 30 en 50% CSE behaalden.</p> <p>(5) De organisatie van PAL-sessies door studenten en het aanbod van private bijlesinstituten mag faculteiten er niet toe aanzetten minder te investeren in goede studieloopbaanbegeleiding.</p> <p>(6) Alle KU Leuvenstudenten hebben recht op kwalitatief hoogstaande studiekeuze- en leerprocesbegeleiding op hun eigen campus.</p> <p>(7) Het is zinvol om het online aanbod van de Dienst Studieadvies meer te promoten, zodanig dat studenten een beter inzicht hebben in wat er beschikbaar is.</p> <p>(8) Studieloopbaanbegeleiding kan een instrument zijn om diversiteit te bevorderen. Daarbij kan gedacht worden aan extra begeleiding voor studenten met een functiebeperking, studenten met een migratieachtergrond, studenten van een ondergerepresenteerd gender en pioniersstudenten (zolang dit niet ten koste gaat van de begeleiding van niet-doelgroepstudenten).</p>									
Opvolging	<table border="1" data-bbox="456 831 1455 954"> <thead> <tr> <th data-bbox="456 831 1241 864">Wat?</th> <th data-bbox="1241 831 1455 864">Timing</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="456 864 1241 898">AB</td> <td data-bbox="1241 864 1455 898">31-10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="456 898 1241 931">AV</td> <td data-bbox="1241 898 1455 931">04-11</td> </tr> <tr> <td data-bbox="456 931 1241 954">Instellingsreview (eerste locatiebezoek)</td> <td data-bbox="1241 931 1455 954">15-11</td> </tr> </tbody> </table>		Wat?	Timing	AB	31-10	AV	04-11	Instellingsreview (eerste locatiebezoek)	15-11
Wat?	Timing									
AB	31-10									
AV	04-11									
Instellingsreview (eerste locatiebezoek)	15-11									
Contactpersonen	Emma Moormann (emma.moormann@stura.be)									
Bijlage	Visietekst 'Studieloopbaanbegeleiding aan de KU Leuven'									

1. Situering

Alle studenten komen in hun opleiding aan de KU Leuven in aanraking met studieloopbaanbegeleiding.¹ Het is dan ook erg belangrijk dat de Studentenraad KU Leuven erover waakt dat er een kwaliteitsvol aanbod van deze begeleiding is voor alle studenten. Vorig jaar is er in samenspraak met studenten in een werkgroep een visietekst over studietrajectbegeleiding aan de KU Leuven opgesteld (zie bijlage). Nu willen we een stap verder zetten door niet alleen na te denken over de ideale begeleiding, maar ook over de situaties die nog niet aan dat ideale plaatje voldoen. De standpunten en bedenkingen die we over dit thema formuleren, kunnen we gebruiken in de gesprekken met de commissie van de instellingsreview.

2. Probleemstelling

De boven genoemde nota van de Dienst Studieadvies is een helder document waarin een overzicht gegeven wordt van enerzijds de uitgangspunten voor goed begeleidingsbeleid, en anderzijds de complexe verwevenheid van verschillende soorten begeleiding aan de universiteit. De nota bevat veel principes en richtlijnen die aansluiten bij de belangen van de studenten.

Dit is echter een visietekst, en niet zozeer een rapportering van de huidige situatie, die uiteraard niet perfect is. Wij willen de pijnpunten opsporen die studenten rond studieloopbaanbegeleiding ervaren. Daarnaast willen we de voor ons belangrijke werkpunten en principes uit de nota benadrukken. Hieronder worden enkele aspecten van studiebegeleiding aangehaald die voor ons belangrijk kunnen zijn. Als de AV hiermee instemt, kan ze hier standpunten over innemen. Verdere aanvullingen zijn bovendien welkom.

3. Bespreking onderwerp

3.1 Achtergrond: studiekeuzebegeleiding en leerprocesbegeleiding

De KU Leuven maakt binnen het algemene concept 'studieloopbaanbegeleiding' een onderscheid tussen twee soorten begeleiding: studiekeuzebegeleiding en leerprocesbegeleiding. Voor beide soorten begeleiding is het in principe de bedoeling dat studenten eerst aankloppen bij hun faculteit. Wanneer ze daar niet (meer) geholpen kunnen worden, zijn er centrale diensten waar ze terecht kunnen. Voor de campus Leuven is dit de Dienst Studieadvies.

Studieloopbaanbegeleiding

Studiekeuzebegeleiding	Leerprocesbegeleiding
Houdt zich bezig met alle <i>opleidingsgerelateerde keuzes</i> die een student moet maken. Dat begint al bij de instroom (welke studie kies ik?) en eindigt pas bij de uitstroom (wil ik werken of nog verder studeren?). In deze nota wordt echter gefocust op de <i>doorstroom</i> : enerzijds keuzes die binnen een opleiding gemaakt moeten	Leerprocesbegeleiding gaat om het faciliteren van het <i>leerproces</i> . Dit gaat om begeleiding bij het zogenaamde 'leren leren'. Hier wordt in het eerste jaar binnen het monitoraat veel aandacht aan besteed. Normaal gezien houden ook docenten zich hiermee bezig.

¹ Ook wel 'studietrajectbegeleiding' of kortweg 'studiebegeleiding' genoemd.

worden, anderzijds het veranderen van opleiding.	
Heroriëntering, keuze voor een masterprogramma, major, stage-optie, optievak, vrijwilligerswerk etc.	Inoefenen van vaardigheden en leerstrategieën, werken aan zelfreflectie, copingmechanismen, zelfvertrouwen, verminderen van stress.

3.2 Begeleiding aan de faculteit

Startende studenten

Studenten die zich voor het eerst inschrijven voor een opleiding krijgen intensievere begeleiding dan de verder gevorderde studenten. Ze kunnen bijvoorbeeld terecht bij het monitoraat, waar zowel op studiekeuze- als leerprocesvlak hulp geboden kan worden. We vermoeden dat niet altijd de juiste studenten bereikt worden door het monitoraat. Vooral de wat betere studenten die al goed kunnen reflecteren over hun sterktes en zwaktes, vinden wellicht gemakkelijk de weg naar het monitoraat. De zwakkere studenten die eigenlijk nood hebben aan begeleiding om hun eerste jaar tot een goed eind te brengen, zijn vaak afwezig. Dit doet de vraag rijzen of het monitoraat laagdrempelig genoeg is en of het de juiste studenten bereikt. Goede communicatie, in het bijzonder naar bepaalde doelgroepen, zorgt ervoor dat alle studenten hun studieroute zo goed mogelijk beginnen. (1)

De tijdige begeleiding van eerstejaarsstudenten is extra belangrijk geworden door de invoering van de 30% CSE-regel. Dit geldt ook voor studenten die gebaat zijn bij vroege heroriëntering. De deadline hiervoor ligt op 15 november. Studenten moeten deze deadline zo vroeg mogelijk te horen krijgen en begeleid worden in hun studiekeuze. (2)

Een voorbeeld van studiebegeleiding in het eerste jaar kan gevonden worden bij de Faculteit Ingenieurswetenschappen. Hier wordt gewerkt met IJkingPRO. Dit is een project dat opgestart is aan de faculteit Ingenieurswetenschappen. Studenten die bewezen hebben dat ze met de juiste voorkennis gestart zijn aan de opleiding (door te slagen op de ijkingsproef) worden na slechte resultaten van de januarizittijd individueel begeleid. Het project gaat ervan uit dat de oorzaak van een slechte januarizittijd bij die studenten ligt bij de studiemethode.²

Studiekeuzebegeleiding

De faculteit wordt in de nota van de KU Leuven omschreven als het eerste aanspreekpunt voor studenten met studiekeuzevragen (i.t.t. het centrale niveau). Dat is logisch, omdat facultaire begeleiders vaak beter op de hoogte zullen zijn van de concrete inhoud van opleidingen, vakken en minoren. De vraag is of iedere student echter terecht kan aan zijn of haar faculteit. Uit een rondvraag onder studentenvertegenwoordigers kwam naar voren dat sommige faculteiten hier maar één verantwoordelijke voor hebben, wat zeker in piekperiodes (begin van het jaar, examenperiodes) vaak te weinig blijkt te zijn. Bovendien is het belangrijk dat deze verantwoordelijke voldoende ervaring en kennis heeft om studenten goed te begeleiden. Facultaire verantwoordelijken hoeven geen therapeuten en pedagogen tegelijk te zijn, maar

² Zie voor meer informatie: <https://set.kuleuven.be/LESEC/news-events/studiedag-2015-folder/ijkingPRO>

ze moeten wel om kunnen gaan met de soms complexe problemen van studenten en indien nodig op de juiste manieren kunnen doorverwijzen.³ (3)

Leerprocesbegeleiding

Leerprocesbegeleiding komt aan bod in de monitораatswerking. In de latere jaren lijkt hier bij de faculteiten minder aandacht aan te worden besteed, waardoor studenten sneller aangewezen zijn op centrale instanties als de Dienst Studieadvies of bijlesinstituten. Studietrajectbegeleiders zijn soms het enige aanspreekpunt, terwijl zij zich eerder met de keuzes en technische implicaties daarvan bezighouden. Dit is alweer een probleem in het kader van de 30% CSE-regel. Deze regel heeft voor ons namelijk als voordeel dat studenten die in hun eerste jaar tussen de 30 en 50% CSE behalen, in hun tweede jaar extra intensief begeleid kunnen worden. De ruimte die ontstaat door de heroriëntering van de groep <30% CSE, kan gebruikt worden om deze studenten, die sowieso nog een zwaar tweede jaar voor de boeg hebben, beter te begeleiden. (4)

PAL-sessies en bijlesinstituten

Aan veel faculteiten worden PAL-sessies georganiseerd. Soms neemt het monitораat dit voor hun rekening, maar aan veel faculteiten zijn het de studenten(vertegenwoordigers) die een systeem van PAL-sessies ontwikkeld hebben.⁴ Soms gaat dit enkel om het nalezen van papers, soms is er sprake van een uitgebreid begeleidingstraject gedurende het hele semester. Het is prachtig dat studenten bereid zijn de 'jongere generaties' studiegenoten te helpen met hun studies. Zij zijn daar als recente ervaringsdeskundige ook bij uitstek toe in staat en kunnen zo een goede aanvulling vormen op de initiatieven van de faculteit zelf. Het mag echter niet zo zijn dat door studenten georganiseerde PAL-activiteiten nodig zijn om tegemoet te komen aan gebreken van de facultaire studieloopbaanbegeleiding. (5)

Dat laatste kan ook gezegd worden voor bijlesinstituten. Waar we er echter van overtuigd zijn dat PAL-sessies een waardevolle aanvulling vormen voor zowel de begeleide als de begeleidende studenten, kunnen we hier wat betreft bijlesinstituten over discussiëren. In het kader van de maximumfac tuur kunnen we ons afvragen of het rechtvaardig is dat studenten die veel geld hebben om te besteden aan dure persoonlijke begeleiding meer kans op slagen hebben.

3.3 Begeleiding op centraal niveau (o.a. Dienst Studieadvies)

Campussen

De Dienst Studieadvies wordt gefinancierd door de Deelstuvoraad Leuven en is dus alleen toegankelijk voor studenten van de campus Leuven. Studenten van andere campussen kunnen terecht bij de diensten die op hun campussen bestaan. Vaak zijn deze georganiseerd (in samenwerking met) de plaatselijke hogescholen.⁵ We kunnen bespreken of KU Leuvenstudenten in heel Vlaanderen kunnen rekenen op even kwalitatieve begeleiding.

³ Op de website van de KU Leuven kun je terugvinden waar studenten van jouw faculteit naar verwezen worden:

http://www.kuleuven.be/studentenvoorzieningen/studieadvies/studiebegeleiding/studenten/facultaire_studie_traject_begeleiding.html

⁴ Peer Assisted Learning. Zie voor meer informatie en een mooi voorbeeld hoe studenten van Politika Onderwijs dit organiseren: <http://soc.kuleuven.be/fsw/studentenportaal/begeleiding/PAL>

⁵ Zie voor een overzicht van studentenvoorzieningen op andere campussen: <https://www.kuleuven.be/studentenvoorzieningen>.

Daarnaast is het de vraag of we het toelaatbaar vinden dat studenten die buiten Leuven studeren naar Leuven moeten reizen voor specifieke diensten die hun campus niet aanbiedt. (6)

Toegankelijkheid en bekendheid

De drempel om naar een centrale dienst te stappen is waarschijnlijk vrij hoog [cijfers afwachten]. Soms worden studenten door hun faculteit doorverwezen naar de Dienst Studietoeladingsadvies, maar meestal is het de bedoeling dat ze hier op eigen initiatief terecht komen. Ook hier kan weer de vraag gesteld worden of het de juiste studenten zijn die de weg naar deze dienst weten te vinden. Om de bekendheid van de centrale diensten te vergroten, is een eerste stap wellicht het promoten van hun online aanbod. Zo heeft de Dienst Studietoeladingsadvies online veel tips, filmpjes en oefeningen staan die te maken hebben met o.a. samenvatten, stress en presenteren. Online begeleiding is uiteraard minder individueel dan een gesprek, maar wel een stuk laagdrempeliger. Studenten die zich bijvoorbeeld schamen voor hun studeervaardigheden, kunnen hier anoniem alvast wat informatie krijgen. Wellicht kan de Studentenraad KU Leuven dit aanbod ook aanraden aan studenten. (7)

Diversiteit

De KU Leuven heeft bepaalde initiatieven op poten gezet rond studieloopbaanbegeleiding voor doelgroepstudenten. Voor pioniersstudenten zijn er introductiedagen, studenten met een migratieachtergrond kunnen zich inschrijven voor een individueel Coaching X-tra-traject. We kunnen bespreken of deze initiatieven voldoende zijn. Daarnaast kunnen we ons ook afvragen of er voor alle doelgroepen voldoende begeleiding is. Zo is er bij sommige opleidingen sprake van een slechte doorstroom van mannelijke/vrouwelijke studenten (dit probleem is bijvoorbeeld sterk aanwezig aan het HIW). Gericht feedback op facultair niveau zou al een eerste stap kunnen zijn om ervoor te zorgen dat studenten zich ook ongeacht hun gender maximaal kunnen ontplooiën. Een voorbeeld hiervan is het gericht uitnodigen van goede studenten in hun laatste jaar van de bachelor/master, om met hen de mogelijkheden van een vervolgopleiding/doctoraat te bespreken. (8)

4. Voorstel oplossing

We formuleren standpunten over zaken rond studieloopbaanbegeleiding die wij belangrijk vinden.

5. Voorstel beslissing

- (1) Een laagdrempelige en bekende monitortrajectwerking is belangrijk voor startende studenten: faculteiten moeten inzetten op gerichte communicatie.
- (2) De deadline voor vroege heroriëntering (15 november) dient ruim op voorhand bekend te zijn bij de studenten. Voor studenten die hier (misschien) gebruik van willen maken, moet studietoeladingsadviesbegeleiding worden voorzien.
- (3) De capaciteit en competentie van de facultaire studietoeladingsadviesbegeleiding moet voldoende zijn om alle studenten aan de faculteit goed te kunnen helpen of doorverwijzen.
- (4) Ook niet-starters moeten in eerste instantie aan hun faculteit toeladingsadvies kunnen voor leerprocesbegeleiding. Dit geldt in het bijzonder voor de studenten die in hun eerste jaar tussen de 30 en 50% CSE behaalden.
- (5) De organisatie van PAL-sessies door studenten en het aanbod van private bijlesinstituten mag faculteiten er niet toe aanzetten minder te investeren in goede studieloopbaanbegeleiding.

- (6) Alle KU Leuvenstudenten hebben recht op kwalitatief hoogstaande studiekeuze - en leerprocesbegeleiding op hun eigen campus.
- (7) Het is zinvol om het online aanbod van de Dienst Studieadvies meer te promoten.
- (8) Studieloopbaanbegeleiding kan een instrument zijn om diversiteit te bevorderen. Daarbij kan gedacht worden aan extra begeleiding voor studenten met een functiebeperking, studenten met een migratieachtergrond, studenten van een ondergerepresenteerd gender en pioniersstudenten.